



Mötetid	Plats
kl 15:38-17:30	Kommunkansliet

Närvarande ordinarie beslutande		Närvarande ersättare	
x	Lotta Eriksson, ordförande		Dominic Karlman
x	Robert Karlman, vice ordförande		Henrik Sundberg
x	Kent Finneman		Åsa Gottberg-Jansson
	Olle Dahl	x	Peder Blomsterlund
x	Johanna Henriksson		Helen Fagerström
Övriga närvarande			
	Christian Pleijel ordförande KF	x	Harry Holmström, vice ordförande KF
x	Johan Rothberg, kommundirektör	x	Rolf Eriksson § 119 Camilla Enberg § 118

Underskrifter	
Lotta Eriksson, Kommunstyrelsens ordförande	Johan Rothberg, kommundirektör

Kallelsen utfärdad den 20.09.2021	Protokolljustering
Lotta Eriksson Kommunstyrelsens ordförande	Peder Blomsterlund och Johanna Henriksson
Protokollet framläggs till påseende	
29.09.2021	Intygas: Johan Rothberg

KS=Kommunstyrelsen KF=Kommunfullmäktige KD=Kommundirektören BN=Bildningsnämnden



---

## **Föredragningslista**

**Sida**

<b>§ 110 Laglighet och beslutsförhet</b>	<b>3</b>
<b>§ 111 Val av två protokolljusterare</b>	<b>3</b>
<b>§ 112 Godkännande av föredragningslistan</b>	<b>3</b>
<b>§ 113 Behov av förändringar i förvaltningsstadgan.</b>	<b>3</b>
<b>§ 114 Klarläggande av inställning till kommunindelningsutredning</b>	<b>3</b>
<b>§ 115 Synpunkter på förslag till lagstiftning om kommuner med synnerligen ansträngd ekonomi.</b>	<b>4</b>
<b>§ 116 Konfidentiellt ärende</b>	<b>4</b>
<b>§ 117 Tillkännagivanden</b>	<b>5</b>
<b>§ 118 Information kring centralkökets nya arbetstider</b>	<b>5</b>
<b>§ 119 Rättelseyrkande gällande val av projektkonom localRES</b>	<b>8</b>
<b>§ 120 Kommunstyrelsens representanter i nämnder</b>	<b>9</b>
<b>§ 121 Övriga ärenden</b>	<b>9</b>
<b>§ 122 Mötet avslutas</b>	<b>9</b>



## § 110 Laglighet och beslutsförhet

Kallelse till kommunstyrelsens möten görs enligt förvaltningsstadgan § 53 av ordförande, eller om denna är förhindrad, av vice ordföranden. I kallelsen anges tidpunkt och plats för sammanträdet samt vilka ärenden som skall behandlas. Därutöver kan ärenden av brådskande natur handläggas och avgöras under sammanträdet.

Kallelsen skall distribueras till ledamöterna jämte ersättare och till övriga personer som har närvarorätt eller närvaroplikt. Kallelsen distribueras på det sätt som organet beslutar.

Styrelsen är beslutför då minst hälften av ledamöterna är närvarande.

**KS Beslut: Mötet konstaterades lagenligt sammankallat och beslutsfört.**

## § 111 Val av två protokolljusterare

**KS Beslut: Till protokolljusterare Peder Blomsterlund och Johanna Henriksson Protokollet justeras den 24.09 kl 14:00**

## § 112 Godkännande av föredragningslistan

**KS Beslut: Föredragningslistan godkänns med kompletteringar.**

## § 113 Behov av förändringar i förvaltningsstadgan.

**KS § 108 26.08.2021**

Förvaltningsstadgans bestämmelser om kallelse till kommunfullmäktige gällande sättet att kalla till möten och hur tiden för kallelsen skall räknas samt att även innehållet i kungörelsen behöver preciseras.

**KS beslut: Kommundirektören ges i uppdrag att bereda förändringar i förvaltningsstadgan inför kommunstyrelsen.**

KS 24.09.2021

KD har tagit fram ett förslag till förändringar i förvaltningsstadgan. Förändringarna är markerade med rött i bilagan.

KS bilaga § 113/2021 Ändringar i förvaltningsstadgan för Kökars kommun

**KD föreslår att kommunstyrelsen godkänner ändringarna inför fullmäktige**

**KS Godkänner KD:s förslag**

## § 114 Klarläggande av inställning till kommunindelingsutredning

Landskapsregeringen har tillskrivit Kökars kommun för att klarlägga fullmäktiges inställning till deltagande i en kommunindelingsutredning som syftar till att framlägga förslag till ändring av den nuvarande kommunindelningen.

För skärgårdskommunerna är risken för stora negativa konsekvenser vid kommunsammanslagningar betydligt större än för de fast åländska kommunerna. För skärgården handlar kommunsammanslagning inte



om att kommunkansliet flyttar 10 minuter bort. Det handlar om risk för accelererad avfolkning om de kommunala tjänsterna och servicen flyttar en dagsresa bort.

Det är därtill svårt att se att en sammanslagning av skärgårdskommuner skulle leda till några större inbesparingar. Dels för att det handlar om väldigt väldigt små kommuner och dels för att man i skärgården redan har betydande samarbeten med gemensamma tjänster, deltidstjänster och en anpassning till behovet med köptjänster. Däremot är risken för försämrad tillgång till service och avfolkning uppenbar.

För en liten kommun som Kökar är det livsviktigt att de kommunala arbetsplatserna bibehålls på Kökar. När en arbetsplats försvinner så handlar det inte bara om en person som flyttar bort utan risken är att förutsättningarna för en hel familj att bo kvar försvinner.

Kökar har liksom nästan alla åländska kommuner drabbats negativt av nedskurna landskapsandelar och Kökar har dessutom drabbats av minskade skatteintäkter till följd av corona epidemin. Kökar aviserar därför att man i samband med en kommunutredning avser man anhålla om tilläggsfinansiering för att Kökar långsiktigt skall kunna klara sina lagstadgade uppgifter.

KS Bilaga §114 Klarläggande av inställning till kommunindelingsutredning.

**KD föreslår att kommunstyrelsen inför fullmäktige förordar att Kökar deltar i en kommunutredning och att man i samband med den anhåller om tilläggsfinansiering.**

**Med beaktande av de allvarliga konsekvenser som kan bli följden av en kommunsammanslagning bör fullmäktige även framhålla att Kökar fortsättningsvis bör förbli en egen kommun, dock så att dörren hålls öppen för ett samgående med Sottunga om Sottunga så önskar.**

**KS beslut: Förslaget godkänns.**

## **§ 115 Synpunkter på förslag till lagstiftning om kommuner med synnerligen ansträngd ekonomi.**

Landskapsregeringen har framställt en lagstiftningspromemoria med förslag till lagstiftning om kommuner med synnerligen ansträngd ekonomi. Nu lämnas möjlighet att inkomma med synpunkter på den bifogade promemorian.

Innehållet i promemorian är kompletterande till den lagstiftning som idag finns för det kommunala fältet och har framställts på tjänstemannanivå. För att det konkreta lagförslag som senare lämnas till lagtinget ska vara så tillfredsställande som möjligt önskar vi nu synpunkter på arbetet så här långt. Även det senare lagförslagen kommer att lämnas ut på remiss.

Bilaga KS § 115 Begäran om synpunkter på förslag till lagstiftning om kommuner med synnerligen ansträngd ekonomi.

Bilaga KS § 115/2 Synpunkter på förslag till lagstiftning om kommuner med synnerligen

**KD föreslår att kommunstyrelsen avger yttrande i enlighet med bilagan**

**KS Beslut: förslaget godkänns**

## **§ 116 Konfidentiellt ärende**



## § 117 Tillkännagivanden

KS bilaga § 117 LR Begäran om synpunkter om den kommunala lagstiftningen

## § 118 Information kring centralkökets nya arbetstider

### ON § 68 15.09.2021

Resumé Ärendet hänvisas till den rapport av socialnämndens arbetsgrupp som utarbetats, bilaga 4§ 94/2020, "Utredning av äldreomsorgen och det sociala ansvarsområdet 2020-2021 inom Kökars kommun."

Arbetsgruppen tillsattes den 5.11.2020 § 84 Socialnämnden. Arbetsgruppen har utarbetat förslag till utredning under punkt 7.5.1 Centralkökets personal har tidigare bestått av 1 ansvarig kock anställd 100 % av heltid samt 1 kock anställd 70% av heltid. Centralköket har varit bemannat måndag-fredag (ca 7.30-16.00) samt lördag (ca 7.30-14.00/8.30-14). Kökspersonal har varit bemannade med en person under måndagar och lördagar och förberett mat inför samtliga middagar. Inför söndagar har även mat förberetts för lunch och middag.

Närvårdarna har haft hand om frukost och kvällsmålet och köket lunchen samt att köket ordnat eftermiddagskaffet medan närvårdarna ordnat med dukning och servering av kaffet. Köket har tillrett middag för samtliga dagar som närvårdarna värmt/kokat och plockat fram och därefter städat undan och diskat. Därefter har närvårdarna haft hand om kvällsmålet och "kvällsstädning" av köket. Med beaktandet av text ovan, kan man utläsa hur stor del av köksarbetet i praktiken, har fallit på närvårdarnas ansvar.

Kmfg beslut § 90 18.12.2020 med uppdrag för styrelsen: "förändringen med utökning av kocktjänsten skall utvärderas efter 6 månader". Nuläget Ett arbetsavtal har uppgjorts t.o.m. 30.9.2021 i enlighet med kmfg beslut § 90/2020 samt § 34/2021. Från och med 18.1.2021 har köket haft två heltidsanställda kockar. Under ordinarie kökspersonalens närvaro har vårdpersonal från att tidigare haft ansvaret för kaffe och middag 7 dagar i veckan och alla måltider på söndagarna, haft hand om avdukning och diskning 2-3 kvällar i veckan. Med förändringen har arbetstiden i centralköket minskat för daganställda vårdare från ca 14 timmar/vecka till ca 2 h/vecka. Vårdpersonal har alltså fått ca 12 h mertid till vård och omsorg av de boende. Kökspersonal har utgått ifrån ett 4 veckors arbetsschemat. Arbetsschemat har innefattas av personalbemanning måndag - söndag och arbetstiden har varierat från 8.00 - 18.00.

Enligt nuvarande utformning av arbetsschema, arbetar en kock ensam under veckodagarna tisdag - onsdag samt lördag och söndag och var tredje måndag. I praktiken innebär detta att middagen tillreds färdigt av en kock som också dukar klart. Närvårdarna har som tidigare haft kvar frukost och kvällsmål. Omsorgschefen har fört diskussioner med både vård- samt kökspersonal under augusti/september månad kring nuvarande upplägg och följande saker framkommer av diskussionen;

Vårdpersonalens synpunkter:

- Hygieniskt

- Vårdpersonal har fått koncentrera sig på vårdarbetet och ingen frånvaro av vårdpersonal vad gäller tillsyn av de boendes har framkommit

- Mertid till vård och omsorg av de boende.

- Mertid tid för gemensamma aktiviteter, utevistelse och enskilda samtal



- Inga schematekniska problem med tanke på att en del av vårdpersonalen inte har någon köksvana och viss personal saknar hygienpass.

- Ingen bemanning av köket vid akuta händelser, t ex helikoptertransport.

Sommarängen har blivit ett äldreboende där personalen har mer tid och möjlighet att arbeta utgående från verksamhetens värdegrund: att skapa en meningsfull och trygg vardag som tar hänsyn till den enskilda klientens behov och önskemål och som ger glädje och uppmuntrar till samvaro och kommunikation.

Kökspersonalens synpunkter:

- Funnits utbildad kökspersonal
- Kvaliteten på maten har säkrats
- Ingen uppvärmd mat lördag
- söndag ( förutom sommarmånaderna: 2 söndagar per månad)
- Hygieniskt

Framkommer att kökspersonal kan ibland uppleva långa arbetsdagar och mera ensamarbete. I övrigt är kökspersonalen nöjd med upplägget. Måltids statistik under period 1.1. - 31.8 2021

Måltid 2 portioner boendes: 3 982 st ( lunch- och kvällsmåltid)

Måltid lunch besökare: 63 st

Måltid lunch hemtransport: 442 st

Måltid lunch transport övrig: 370 st

Måltid vårdpersonal: 870 st

Måltid kökspersonal: 300 st

Måltid skolverksamhet samt kanslipersonal: 1746 st

Måltid barnomsorg: 400 st.

Totalt: 8 173 st

Genomsnitt måltids portioner per dag: 50 st

Ett utkast till schema har utarbetats i bilaga 2 utifrån en 7 dagars bemanning av kökspersonal och med en arbets procent om 170 %. Schemats upplägg innefattas av ensamarbete under 3 veckodagar samt 2 helgdagar. Omsorgschefen konstaterar efter att ha diskuterat med både vård -och kökspersonal, att upplägget fungerat bra dock med tillägg att kökspersonal har upplevt en del långa arbetsdagar och mera ensamarbete. Konstaterar även att de synpunkter som framkommit, innefattar en tydlig fördelning av vårduppgifter till närvårdare och köksuppgifter till kökspersonal vilket har underlättat samarbetet inom respektive sektor. Med hänvisning till socialnämndens rapport om "Utredning av äldreomsorgen och det sociala ansvarsområdet 2020-2021 inom Kökar kommun " poängterades även där den hygieniska aspekten av närvårdare i köket; "Närvårdarna dukar, värmer mat, diskar, städar, tvättar byke, hanterar sopor o.s.v. Med hänsyn till att en närvårdare omöjligen kan hinna byta kläder, skor, övriga skydd mellan vård, städning av toaletter och



matlagning är en risk för att det sker mikrobisk kontamination med detta förfarande. Oetiskt är det att med samma kläder sköta dessa uppgifter!" "Köket måste vara bemannat alla dagar och vardagar från frukost – middag med personal som inte har vårduppgifter. Personal, som inte tillreder mat, utan enbart värmer, dukar, diskar behöver inte ha examen/behörighet (kockexamen) inom arbetsfältet för kök, utan hygienpass räcker. Alla som arbetar i köket bör ha giltigt hygienpass." I dagsläget är centralköket öppet alla dagar och bemannat från ca 8.00 - 17.00 alt 8.00 - 18.00 Differens i arbetstid för ordinarie kock 70% av heltid och en 80% befattning innebär en arbetstid om 30,60 h per vecka jämfört med 26,78 h. Skillnad i arbetstid: 3,82 h per vecka. Kostnadmässig en höjning om ca 3.350 euro årsbasis. I summan ingår sem.peng och soc.avg dock inte semester löneförhöjning.

### **Omsorgschefens förslag:**

Köket borde fortsättningsvis vara bemannat alla dagar i veckan med kökspersonal från morgon – middag. Detta upplägg innebär en markant förbättring och klarare struktur av hur delning av arbetsuppgifter skall skötas. Verksamhetens målsättning skapar focus och riktning i verksamheten och fördelning av ansvar och befogenheter klargörs. Arbetstid under helg förkortas. För den personal som är anställd 100% av heltid är arbetstiden max 6- 6,5 timmar per helgdag. Fortsättningsvis bemannas helg och övriga helgdagar med 1 personal. Arbetsgivaren bör snarast möjligt informera centralkökets personal om huruvida arbetsavtal per 01.10.2021 skall fortsätta. I övrigt bör arbetsgivaren sträva till att uppmana samtlig ordinarie personal som hanterar lättförädlbara oförpackade livsmedel i livsmedelslokaler att skaffa hygienpass, vilket arbetsgivaren borde bekosta. Ärendet justeras omedelbart och sändes till kommunstyrelsen för vidare behandling. Ledamot Robert Karlman anmäler sig jäv och lämnar rummet. Närvarande ersättare är Jens Aalto.

### **ON Beslut:**

Köket torde fortsättningsvis vara bemannat alla dagar i veckan med behörig kökspersonal från frukost till middag (kl 8-17.30). Fortsättningsvis torde köket bemannas av en (1) behörig kökspersonal under veckoslut (lördag och söndag) samt övriga helgdagar. Med beaktande av den information nämnden tagit del av föreslår nämnden för kommunstyrelsen att öka den ena ordinarie kockens arbetstid från nuvarande 70% till 80% fr.o.m 1.10.2021. Differensen i arbetstid för ordinarie kock 70% av heltid (26,78 h/v) och en 80% befattning (30,60 h/v) är 3,82 h/v. Dessa 3,82 timmar ger möjlighet till större flexibilitet i arbetsschemat för kökspersonalen vars uppgift är att tillaga goda och näringsrika måltider som en del av helhetsvården för servicetagare. På årsbasis skulle förslaget medföra en kostnadsökning på ca 3 350 euro (årliga förhöjningar icke inkluderade) Nämnden konstaterar även att en tydlig fördelning av köksuppgifter till kökspersonal och vårduppgifter till vårdpersonal är nödvändigt för att bla. underlättar samarbetet och för att följa givna hygienkrav. Arbetsgivaren bör snarast möjligt informera centralkökets personal om huruvida arbetsavtal per 1.10.2021 skall fortsätta. I övrigt bör arbetsgivaren uppmana samtlig ordinarie personal som hanterar livsmedel att skaffa hygienpass. Önskvärt är att hygienpasset bekostas av arbetsgivaren. Paragrafen justeras omedelbart och sändes till kommunstyrelsen för vidare behandling.

### **KS 23.09.2021**

Ärendet är brådskande då beslut om fortsättningen skall fattas före en 01.10. Omsorgschefen informerar närmare vid mötet.

### **KD lägger förslag efter informationen**

Robert Karlman anmälde jäv och lämnade rummet.



**KD föreslår att kommunstyrelsen beslutar inför fullmäktige att kock bemanningen i centralköket ändras till en ansvarig kock anställd 100 % av heltid samt 1 kock anställd 70% av heltid.**

**KS Beslut: Förslaget godkänns med tillägget att arbetstiden på söndagar bör minimeras.**

## **§ 119 Rättelseyrkande gällande val av projektkonom localRES**

### **KS § 102 26.08.2021 Bordlagt ärende**

Ett rättelseyrkande om ändring gällande val av projektkonom för LocalRES har inlämnats av Ester Laurell. Esters påpekande om att ur beredningen saknades väsentlig information då bilagorna gällande Kairi Jõesalu saknades i utskicket till Kommunstyrelsen och att kommundirektören felaktigt i beredningen skrivit att ingen direkt bokföringserfarenhet framgår av ansökan.

Förvaltningslagen § 110 anger att den som är missnöjd med ett beslut av kommunstyrelsen eller en nämnd eller en myndighet som lyder under dem kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande. Ändring i beslutet får inte sökas genom besvär. Enligt förvaltningslagen § 113 får Rättelseyrkande anföras av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmarna.

Kommundirektören konstaterar att påpekandet om att en av bilagorna saknades i utskicket är korrekt. Noteringen om bokföringserfarenhet avsåg inte den sökandes formella kompetens eller utbildning utan direkt arbetslivserfarenhet av praktiskt arbete med redovisningssysslor. Eftersom syftet med att anställa en projektkonom för Kökars andel av localRES projektet är att kommunkansliets personal skall belastas så lite som möjligt av projektet när det gäller bokföring, lönehantering, fakturabetalning, rapportering och andra liknande uppgifter som hör till normal dagliga ekonomifunktioner. Av det följer att dokumenterad arbetslivserfarenhet av praktisk bokföring är en väsentlig omständighet som man behöver ta hänsyn till.

Fyra ansökningar har kommit in från: Niklas Karlsson, Simon Karlsson, Kairi Jõesalu och Annette Dahl. Samtliga sökande bedöms ha tillräckliga kunskaper och tillräcklig erfarenhet för att sköta uppgiften.

**KD föreslår att kommunstyrelsen vidblir sitt tidigare beslut att Annette Dahl anlitas som projektkonom med motiveringen att hon har tillräcklig erfarenhet och kunskaper för att sköta uppgiften har god lokalkännedom och har offererat lägst pris.**

KS bilaga §102/2021 Rättelseyrkande gällande val av projektkonom

KS bilaga §102/2021 Bilagor ansökningar projektkonom localRES

Olle Dahl anmälde jäv och lämnade rummet.

**KS beslutar bordlägga ärendet för hörande av projektledare och biträdande projektledare.**

Rolf Erikson deltar på distans via länk

**KS Beslut: Kommundirektörens förslag godkänns.**





## **§ 120 Kommunstyrelsens representanter i nämnder**

**KS Beslutar att Johanna Henriksson utses till kommunstyrelsens representant i biblioteks- och kulturnämnden. Representant i bildningsnämnden bordläggs till nästa möte.**

## **§ 121 Övriga ärenden**

### **Informationsärenden**

- Information från trafikrådets möte
- Information om rekrytering av ny kommundirektör

### **Bordlagt ärende**

- § 83 Invånarinitiativ – Kökar EU projekt

**KS Beslut: Informationen antecknas till kännedom**

## **§ 122 Mötet avslutas**

Mötet avslutades: kl 17:33



ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE OCH BESVÄRSANVISNING

**BESVÄRSFÖRBUD**

<b>Vad förbudet grundar sig på</b>	Eftersom nedan nämnda beslut endast gäller beredning eller verkställighet, kan enligt § 112 kommunallagen rättelseyrkande inte framställas eller kommunalbesvär anföras över beslutet
	Paragrafer 110-114, 117, 118, 120
	Enligt § 15 Förvaltningsprocesslagen/annan lagstiftning kan besvär inte anföras över nämnda nedan beslut
	Paragrafer och grund för besvärsförbudet:

**ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE**

<b>Myndighet till vilken rättelseyrkande kan framställas, samt tid för yrkande av rättelse</b>	<p>Den som är missnöjd med ovan nämnda beslut kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande. Skriftligt rättelseyrkande får framställas av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmar.</p> <p>Myndighet hos vilken rättelse yrkas:</p> <p>Kökars kommun Kommunstyrelsen i Kökar 22730 Kökar</p> <p>Paragrafer 115, 116,121,122</p> <p>Yrkandet skall framställas inom 14 dagar från delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet den dag protokollet lagts fram offentligt. I vartdera fallet räknas inte framlägnings- eller delgivningsdagen i besvärstiden.</p>
<b>Rättelseyrkandets innehåll</b>	<p>Av rättelseyrkandet skall framgå yrkandet och vad det grundar sig på. Yrkandet skall undertecknas av den som framställer det.</p>



## KOMMUNALBESVÄR

<b>Besvärsmyndighet och besvärstid</b>	<p>I nedan nämnda beslut kan ändring sökas skriftligt genom besvär. Ändring i beslut med anledning rättelseyrkanden kan sökas genom kommunalbesvär endast av den som framställt rättelseyrkandet. Om beslutet har ändrats med anledning av rättelseyrkandet, kan ändring i beslutet sökas genom kommunalbesvär också av en som är part eller kommunmedlem. Ett beslut får överklagas genom kommunalbesvär på den grunden att</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. beslutet tillkommit i felaktig ordning,</li><li>2. den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller</li><li>3. beslutet annars strider mot lag.</li></ol> <p>Besvärsmyndighet är Ålands förvaltningsdomstol PB 31 22101 Mariehamn</p> <p>Paragrafer: 119</p> <p>Besvärstid: 30 dagar från delfåendet av beslutet.</p> <p>En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet den dag protokollet lagts fram offentligt.</p>
--	---

## FÖRVALTNINGSBESVÄR

<b>Besvärsmyndighet och besvärstid</b>	<p>Besvärsmyndighet är Ålands förvaltningsdomstol PB 31 22101 Mariehamn</p> <p>Paragrafer:</p> <p>Besvärstid: 30 dagar från delfåendet av beslutet.</p>
--	---

## BESVÄRSSKRIFT

<p><b>Besvärsskrift</b></p> <p>I besvärsskriften skall anges</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- ändringssökandes namn, yrke, boningsort och adress</li><li>- vilket beslut som överklagas</li><li>- vilka ändringar som yrkas i beslutet</li><li>- motiveringar till att beslutet bör ändras</li></ul> <p>Besvärsskriften skall undertecknas av ändringssökande själv eller av den som författat skriften. Om endast den som författat besvärsskriften undertecknar den, skall också yrke, boningsort och postadress anges.</p> <p>Till besvärsskriften skall fogas det beslut som överklagas, i original eller som officiellt bestyrkt kopia, och intyg om den dag från vilken besvärstiden skall räknas.</p>
<p><b>Inlämnande av besvärshandlingarna</b></p> <p>Besvärshandlingarna skall inlämnas till besvärsmyndigheten för besvärstidens utgång. Besvärshandlingarna kan även sändas med post eller genom bud, men i så fall på avsändarens eget ansvar. Handlingarna skall lämnas till posten i så god tid att de kommer fram innan besvärstiden går ut. Enligt lagen om domstolsavgifter kan domstolen ta ut en avgift för inlämnande av besvär. Kontakta respektive domstol för mer information.</p>